

Jean-Paul Laenen

De zonnepijl

Maquette uit plexiglas, glas en hout,
60 x 86 cm,
1970

Jean Paul Laenen
19-6-1931 te Mechelen.

Studies te Brussel en te Londen ('47-'53)
Studiebeurzen voor Rome, Oslo en Carra-
ra.

Laureaat 'Prix de la jeune sculpture belge
1963'.

Contacten met Ray Gilles en Bob van
Reeth.

Sinds 1969 studieplannen en maquettes
voor:

- Museum voor moderne kunst, Brussel
- La Royale Belge, Brussel
- West-Vlaamse sjouwer, snelweg E3,
Rekkem
- Provinciaal gouvernementshotel, Antwer-
pen
- Duke University Medical Center, Durham
N.D., U.S.A.

Neemt deel aan: Salon de la jeune sculp-
ture, Parijs 4e biënnale van Parijs - Triën-
nale van Brugge en Van Abbemuseum,
Eindhoven/Antwerpen - 8e en 10e biën-
nale van Middelheim - 35e biënnale van
Venetië - Ten Belgian Artists, U.S.A. (71-
72) - Belgische Kunstenaars, musée Can-
tini, Marseille en Paleis voor Schone Kun-
sten, Brussel - Galerie Motte, Genève.

Persoonlijke tentoonstellingen:

- Paleis voor Schone Kunsten, Brussel
1965.
- A.P.I.A.W., Luik 1967.
- Galerie Françoise Mayer, Brussel 1969.

Het is opvallend vast te stellen dat omzeggens in elk interieur een of ander kunstwerk(je) aanwezig is. Ook de kunstwereld zelf speelt zich hoofdzake-
lijk binnenkamers af. Kunstenaars exposeren in een galerie, steden her-
bergen hun kunst in musea. In de stad zelf, langs de straat, op een plein
ontmoeten wij zelden een kunstwerk, tenzij een niemand aansprekend
'standbeeld' van een meestal vergeten historisch verdienstelijk man.
Nochtans brengt de mens een aardig deel van zijn tijd door op de weg
van zijn woning naar het werk en omgekeerd.

En aangezien de behoefte bij de mens bestaat om bewust of onbewust in
de aanwezigheid van de kunst te leven, kan men zich de vraag stellen of
het niet zinvol zou zijn een samenspel van kunst en omgeving ook daar
zichtbaar te maken waar dagelijks duizenden mensen voorbijkomen. Daar-
voor zijn verschillende oplossingen: ofwel kan men het kunstwerk invoe-
gen in de omgeving, ofwel kan men de ervaring van de omgeving opvangen.
Hierdoor zou men de visuele vervuiling van eentonige woonmilieus kunnen
onderbreken. Allerlei kunstenaars houden zich op uiteenlopende wijze met
dit probleem bezig, en maken hiertoe voorstel-projecten. Deze sterven
echter te vaak een zachte dood in de talrijke commissies, die op last van al-
lerlei instanties werden in het leven geroepen om over de uitvoering te
beslissen.

Een duidelijk voorbeeld van zo'n situatie is het ruimtelijk ontwerp dat de
Mechelse kunstenaar Jean-Paul Laenen heeft gemaakt in opdracht van het
Belgisch Ministerie van Openbare Werken voor een kunstobject voor het
nieuw Provinciaal Gouvernementsgebouw aan de Koningin Elisabethlei te
Antwerpen, waarvan de uitvoering voorzien was in 1972.

Het ruimtelijk ontwerp zou ingeplant worden aan de oprit tussen de Konin-
gin Elisabethlei en het 86 meter verder liggende torengedouw (64 m hoog)
van het Provinciaal Gouvernementshotel, waarin de publieke diensten,
de raad- en vergaderzalen en dergelijke over zeventien verdiepingen
verspreid liggen. De ongeveer 2.000 m² vrije ruimte tussen straat en ge-
bouw hield voor Jean-Paul Laenen de mogelijkheid in om een boeiende
relatie, een zinvolle overgang te creëren, zowel voor de honderden amb-
tenaren, die daar werkzaam zijn, als voor de toevallige bezoekers.
Van meetafaan was Jean-Paul Laenen bezig met deze totaalsituatie en
geenszins met een losgedacht object dat een symbool zou kunnen uitdruk-
ken van het prestige en de glorie van de provincie. Integendeel, Laenen
dacht in de eerste plaats aan de mensen die daar dagelijks voorbij komen
en zou dan ook zijn ontwerp in die zin uitwerken door vooreerst het voet-
gangersverkeer duidelijk van het wagenverkeer te onderscheiden, door de
natuur in al haar facetten in te schakelen, zowel de bestaande bomen,
struiken en een paar zeldzame magnolia's, als het opvangen en het uitfil-
treren van het zonlicht, en tenslotte de mens zelf uitnodigend deelachtig
te maken in steeds wisselende situaties.

Kunstberg, Brussel

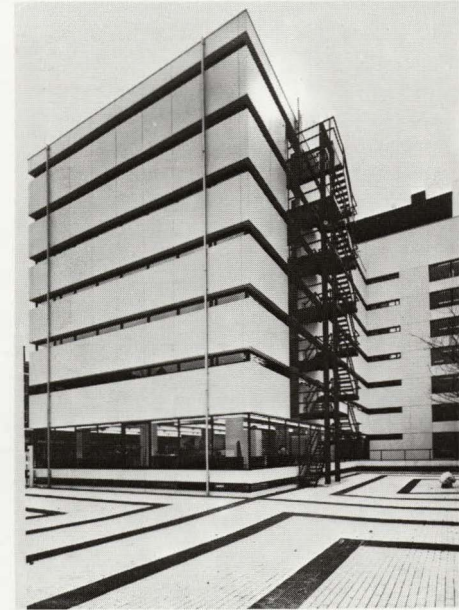

Kinderspeelplaats, Ossenmarkt, Antwerpen

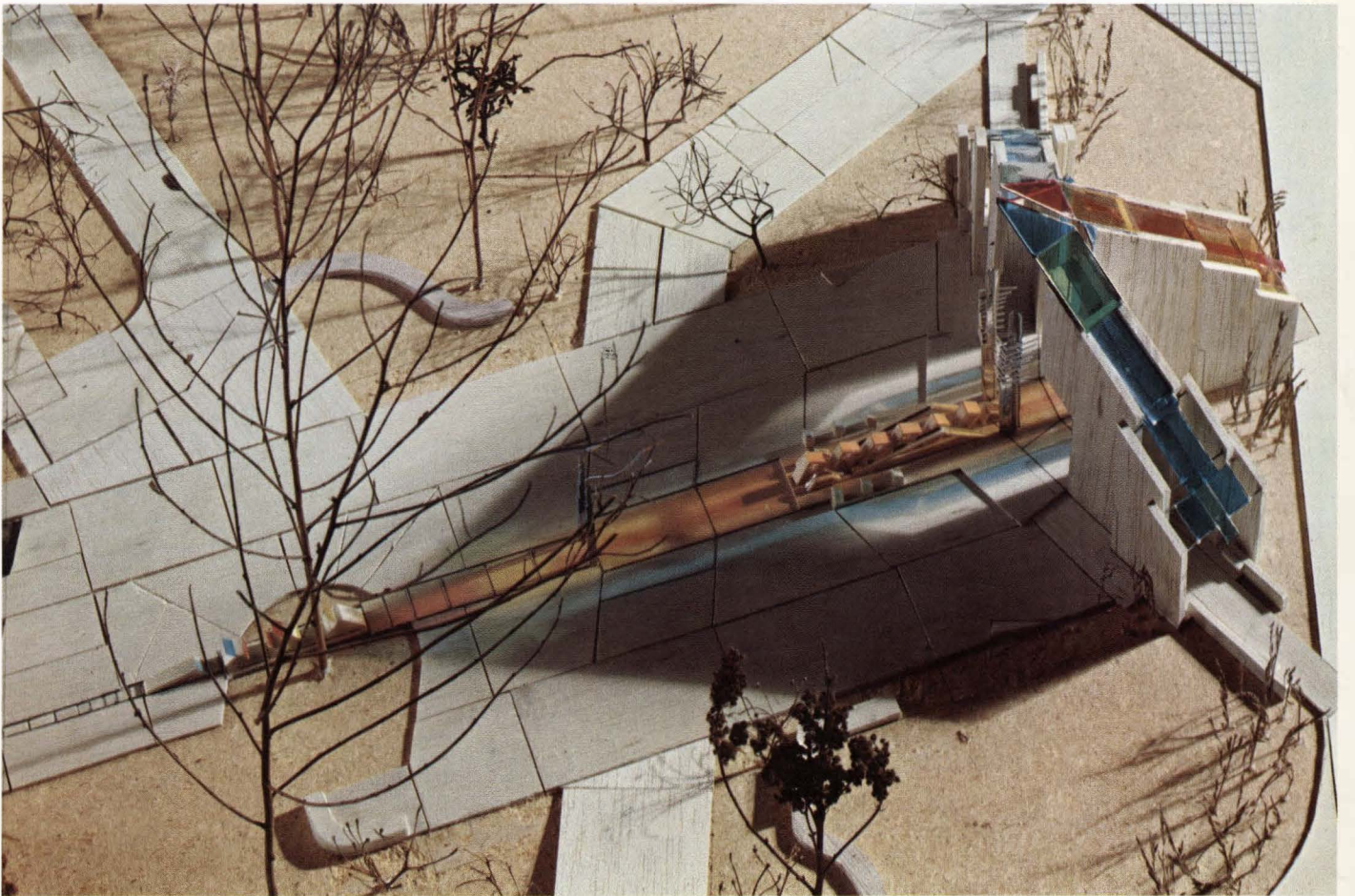
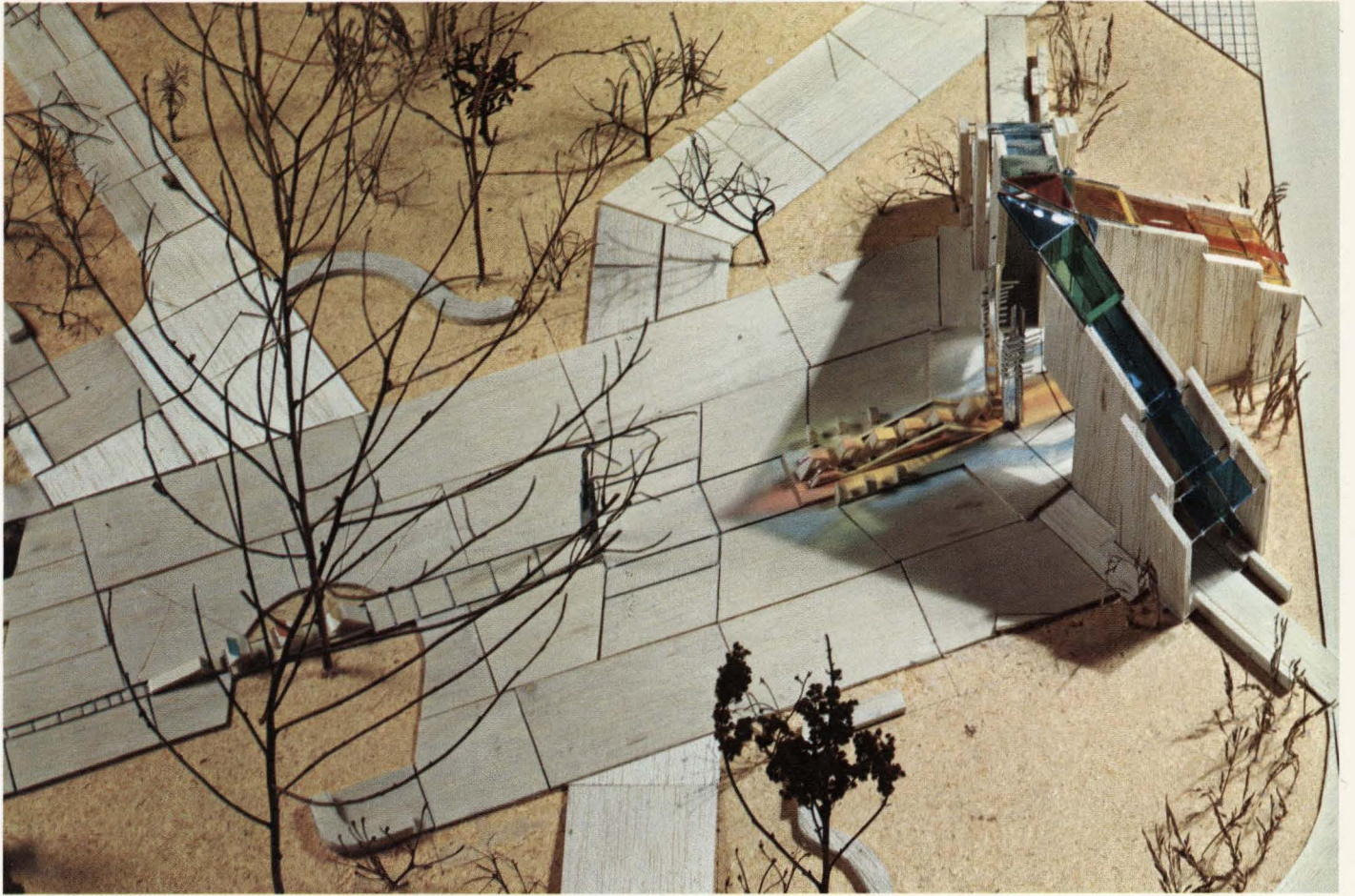
Dit bereikt de Mechelse kunstenaar door de constructie van wat hijzelf noemt: een 'zonnepijl'. Deze zonnepijl bestaat uit drie volgens de zonnstanden georiënteerde diagonaal opklimmende en tevens naar het midden toe versmallende doorgangen die elkaar in de top reiken op een hoogte van 7,75 meter. Met andere woorden zijn de drie assen van deze doorgangen op het plateau geprojecteerd respectievelijk volgens de stand van de morgenzon, de middagzon en de vroege avondzon. Bovenaan deze relatief smalle doorgangen zijn allerlei gekleurde platen in doorzichtig plexiglas of kleurfilters gemonteerd zodat de betonnen wanden en de begaanbare oppervlakte van deze doorgangen een voortdurend wisselende harmonie van weelderige kleuren ondergaat, alnaargelang de zonnestand. Vanuit de 'middagzondoorgang' wordt een as van ongeveer 36 meter ver doorgetrokken op het plateau met regelmatig verspreide, schuin opgestelde gladde betonblokken die op hun beurt opnieuw het gefiltreerde licht opvangen. Deze uitspringende diagonaal afgeknotte reliëfs zijn op zichzelf weer berekend volgens een hoek met de middagzon en daarbij nog eens volgens de zonnstanden van de verschillende seizoenen. Aldus krijgt de zonnepijl ook zijn kleuraanwezigheid op dit wijde plateau, vooral tijdens de middagpauze, wanneer de mensen voorbij wandelen, kunnen zitten of liggen, elkaar kunnen ontmoeten in alle genuanceerde kleuren van een voor hen gemaakt monumentaal kunstwerk. Althans zo bestaat het op de plannen, maquettes en foto's van Jean-Paul Laenen.

Piet Bekaert
Interieur-Designer

Gemeente Archief, Rotterdam

Okb aug/okt 1973

